1Chana se takto modlila: „Mé srdce jásotem oslavuje Hospodina, můj roh se zvedá dík Hospodinu. Má ústa se otevřela proti nepřátelům, raduji se ze tvé spásy. 2Nikdo není svatý mimo Hospodina, není nikoho krom tebe, nikdo není skálou jako náš Bůh. 3Nechte už těch povýšených řečí, urážka ať z úst vám neunikne! Vždyť Hospodin je Bůh vševědoucí, neobstojí před ním lidské činy. 4Zlomen je luk bohatýrů, ale ti, kdo klesali, jsou opásáni statečností. 5Sytí se dávají najmout za chléb, hladoví přestali lačnět . Neplodná posedmé rodí, syny obdařená chřadne. 6Hospodin usmrcuje i obživuje, do podsvětí přivádí a vyvádí též odtud. 7Hospodin ochuzuje i zbohacuje, ponižuje a též povyšuje. 8Nuzného pozvedá z prachu, z kalu vytahuje ubožáka; posadí je v kruhu knížat a za dědictví jim dá trůn slávy. Vždyť pilíře země patří Hospodinu, on sám založil svět na nich. 9On střeží nohy svých věrných, ale svévolníci zajdou ve tmách; svou silou se nikdo neprosadí. 10Ti, kdo s Hospodinem vedou spor, se zděsí, až on z nebe na ně zaburácí. Hospodin povede při i s dálavami země. Udělí moc svému králi, roh svého pomazaného zvedne.“

Narození dítěte je obrovský důvod k radosti. Myslím, že je to radost, když do rodiny přibude další člověk. Ještě větší důvod k radosti a vděčnosti to bylo ve starém Izraeli. Izrael, podobně jako další národy, vnímal narození dítěte (obzvláště pak syna) jako Boží požehnání a projev Jeho přízně. Děti navíc rodičům tak trochu otevíraly bránu do budoucnosti. Člověk je prach a v prach se znovu obrání, ale staré kultury často věřily, že děti jsou jakousi nesmazatelnou stopou, kterou tu po sobě člověk přece jenom nechá.

Děti jsou požehnání od Boha. A pro stárnoucí matku jsou synové také zastáním a jistotou. Vdovy bez synů to v tehdejší kultuře měly asi nejtěžší. Pokud žena ovdověla, byli to právě její synové, kteří o ni měli pečovat a starat se o ni. Bylo jejich povinností matce zajistit právo, spravedlnost a důstojný život.

Není tedy divu, že Hana byla zoufalá, protože nemohla mít děti. Její manžel Elkána měl ještě jednu ženu Peninu a ta měla syny i dcery. Chyba tedy, řečeno dnešním jazykem, nebyla na Elkánově straně. Hana byla neplodná a Penina jí ještě přidávala další trápení: „Její protivnice ji ustavičně urážela, že Hospodin uzavřel její lůno, aby jí dráždila.“ (1Sam 1,6) Jako by trápení, kterým procházíme, nestačilo samo o sobě, člověk si vždycky rád kopne.

Je to opět neplodná žena, která se má stát matkou někoho významného, tentokrát proroka Samuele. Ne pro lidskou přirozenost a sílu, ale díky Božímu požehnání. Pro Boha neexistují žádná omezení. Už několikrát v dějinách vyvoleného národa si vybral neplodnou ženu, aby se stala matkou. Sára byla už moc stará, Rebeka a další pramatky Izraele byli neplodné. Později u Ježíšovy matky je tato neschopnost mít děti představena opravdu v extrému, když panna počne a porodí. Samotný fakt, že se tyto ženy, které by podle lidského standartu neměly mít děti, staly matkami (někdy dokonce matkami celého národa), představujeme Boha jako toho, kdo dává život tam, kde by „přirozeně“ neměl být.

Hana je v zoufalé situaci a navíc tedy ještě ponižovaná. Modlí se tedy k Hospodinu a skládá slib. *„... v hořkosti duše se modlila k Hospodinu a usedavě plakala. Složila slib. Řekla: Hospodine zástupů, jestliže opravdu shlédneš na ponížení své služebnice a rozpomeneš se na mne, jestliže na svou služebnici nezapomeneš, ale daruješ své služebnici mužského potomka, daruji jej tobě, Hospodine, na celý život. Břitva se jeho hlavy nedotkne.“* (1Sam 1,10-11)

Jako lidé žijící ve velice silně individualizované západní civilizaci se možná pozastavíme nad tím, že Samuel neměl šanci si svůj osud určit sám. O jeho životě bylo rozhodnuto bez něj, dokonce ještě předtím než byl na světě. Nemáme rádi, když se rozhoduje o nás bez nás. Hana se ho mohla zeptat alespoň později v životě, jestli mu nevadí, že ho zasvětila na celý život Hospodinu, ne? Ale Bůh o nás věděl dříve než jsme se nerodili a počítal s námi. Nepatříme sami sobě, jsme v Jeho dobrých rukou. Je to primárně on a ne my, kdo nás definuje a určuje, co se s námi v životě stane. Nepatříme sami sobě a můžeme mu věřit, že chce dát život, kam kde my nevidíme žádnou možnost. Kde by podle lidských měřítek nemělo být nic, Hospodin dává život.

„Hana otěhotněla, a než uplynul rok, porodila syna a pojmenovala ho Samuel (to je Vyslyšel Bůh). Řekla: Vždyť jsem si ho vyprosila od Hospodina.“ (1Sam 1,20) Ať se v našem životě nebo světě děje cokoliv, Bůh nepřestal být dobrým Pánem svého stvoření. Stvoření, které miluje a o které se stará jako dobrý Pán. I když je někdy těžké to vidět. Ale víru v Boží dobrotu a křesťanskou naději nám nic vzít nemůže.

Hospodin slyší nářek a vidí Hany trápení. Stejně jako slyšel a vyslyšel nářek Izraelců v Egyptě. Stejně jako slyší nářek lidí Sýrii, na Ukrajině... Lidí, kteří hladoví a žízní po spravedlnosti, kteří pláčou, lidí pronásledovaných pro spravedlnost. Nebo když někdo brečí sám v pokoji, protože se to prostě nedá zvládnout.

Hospodin slyší Hany modlitbu a pláč. Je to On sám, kdo se jí zastává a sjednává jí právo, zastání a spásu. Jak? Tím, že jí dá syna. Hana ani netuší, jak velké požehnání Samuel přinese nejen ji samotné, ale také celému Izraeli. Nemusíme se bát, že bychom Hospodina požádali o příliš moc. Je připravený nám dát víc, než za co ho prosíme nebo než si dokážeme vůbec představit. Hospodin zoufalé Haně dává syna a tím i spásu. Nám, dalším zoufalcům a ztraceným, Bůh dává syna, Svého Syna, a tím i spásu.

Snad není moc brzo to zmínit, že se blíží advent, kdy si připomínáme narození našeho Pána, který nám přinesl zastání, právo, lásku, spasení a odpuštění. Narodil se nám Syn a proto se můžeme radovat spolu s Hanou, protože jí chápeme, rozumíme jí. Víme, co to je zoufalství a pláč. Víme, jaké to, když si do nás další kopnou a ještě prohodí nadávku. Víme, jaké to je, když nemáme budoucnost a zažíváme bezpráví. Jako Kristova církev to všechno dobře známe.

Ale také víme, jaké to, když nás Bůh zachrání a převrátí náš život naruby. Stejně jako Hana, víme, co je radost a vděčnost ze spásy, a tak se můžeme radostně modlit spolu s ní. Hana jásotem oslavuje Hospodina protože jí dal spasení. Taky by naše křesťanská ucha možná měla zpozornět. Tady se mluví o spáse.

V církvi jsme zvyklí si pod spásou představit, to, co se stane s naší duší poté až zemřeme. Spásu vnímáme jako trochu abstraktní odpuštění hříchů, očištění naší duše od všeho zla. A až umřeme, budeme moc být s Pádem v nebi a věčně Ho chválit spolu s dalšími, které s sobě přijel. Myslím, že nějaký podobný obraz nám vyvstane na mysli, když se že řekne spása.

Náš text a celý příběh Hany ale o ničem takovém vůbec nemluví, dokonce ani nenaznačuje, že by se kdy něco mělo změnit na Hančině posmrtné existenci,

vlastně ji vůbec neřeší. Spasení není tolik o tom, co se stane nebo nestane až zemřeme. Náš text mluví o změně Hany životní situace, mluví o tom, že ji Bůh zachraňuje v jejím životě. Její společenská situace se mění – Bůh se ji zastává, dává ji budoucnost, požehnání, ruší důvod k výsměchu. Její život je proměněn.

Spasení v biblickém smyslu je až velice reálná záležitost, která se týká tohoto života. Tam, kde bylo zoufalství a pláč Hospodin dává důvod k radosti a vděčnosti. Bůh je Bůh sestupující. Bůh sestupuje do zoufalství a pláči člověka, aby ho zachránil. Proměnil jeho situaci a dal mu život tam, kde byla jenom smrt. Bůh sestupuje k něm, kteří k němu volají. Slyší pláč slabých, lidí bez naděje, bez budoucnosti a pozvedává je, zachraňuje nás. Zachraňuje nás tím, že nám dává svého Syna a naše životy jsou proměněny.

Hančino spasení stejně jako to naše je spojené s narozením Syna. On mění životy těch, kteří ho přijali. Dává střechu nad hlavou těm, kteří nemají domov, sytí hladové. Plačícím dává důvod s radosti a smíchu, utiskovaným sjednává právo. Spasení je až velice přítomná záležitost. Nepředstavujme si hned nebeskou scénu, když se mluví o spasení, ale spíše o „jiné realitě“, která přichází se Synem. O novém fungovaní věci pod vládou syna. V Novém zákoně se tomu říká Boží království.

Boží království nepřichází lidskou silou, ale Boží záchranou. Je to Bůh sám, který se zastává těch posledních a se kterým přichází právo, spravedlnost do beznadějné situace člověka. Bůh je svatý Bůh, my jsme hříšní lidé. Kolik už bylo lidských pokusů uspořádat společnost a věci lidské spravedlivěji a ještě lépe a nejlépe, aby to nakonec skončilo jako teror a diktatura. Lidské činy před Hospodinem neobstojí. O svévolnících, kteří jsou často přímo důvodem nespravedlnosti a bezpráví, je škoda mluvit. Syn sám přináší novou realitu, která nás přesahuje, která je nám tak trochu cizí.

S Božím královstvím je to jinak – Poslední budou první a první poslední. Luky bojovníků se lámou, sytí budou hladovět, hladový jsou zvaní na hostinu. Za chvíli spolu budeme jíst a pít.

Jak na to člověk reaguje: vděčností, radostí a chválou Boží velikosti a dobré moci. Bůh vládne nad světem, i nad smrtí, nic v celém stvoření se mu nevyrovná v jeho moci ani v lásce. Bůh jedná reálně jedná v našich životech a životě svého stvoření: pečuje, odpouští, zachraňuje, stará se o potřebné, sytí hladové. Náš Bůh je dobrý Bůh. Je dobré a spravedlivé ho za to chválit. Boží spravedlnost k nám sestupuje shůry.

Se Samuelem přišla záchranu pro Hanu. S Božím Synem se rodí záchrana i pro nás - jiná realita, kterou sám Kristus nazývá Boží království. Jsme pozváni abychom se znovu narodili a žili v tomto jiném světě, který funguje jinak než ten náš. Toto nové Bohu zasvěcené dítě, nový člověk se musí narodit v každém z nás. Staré já musí zemřít, aby mohlo žít nové, Bohu oddané stvoření.

Jako křesťané nemáme být ti kteří pouze přijímají Boží požehnání a spásu, ale také ti, kteří zasévají pokoj a šíří lásku v životech druhých lidí. Bůh ve svém Synu přinesl a mír, lásku a spásu celému stvoření.

Nesmíme podlehnout strachu nebo zoufalství. Bojujme proti strachu a nejistotě, která teď možná zdánlivě dominuje nad světem. Ale nebojujme nějakým tupím a slepím optimismem, ale nadějí, vírou a modlitbou!

Často nejsme v roli těch trpících. Často jsme naopak ti silní. Pamatujme si, že vše, co jsme Hospodina dostali máme pouze půjčené. Nepatříme sami sobě a vše co máme nám bylo jenom půjčeno, abych mohli pomoct těm, kterým můžeme a máme pomoct. Když se nás Bůh zastal, zachránil nás, nasytil nás a dal nám naději, jak bychom si mohli všechno nechat pro sebe? Kdo jsou dnešní ztrápení? Kdo dnes zašívá bezpráví a posměch. Jako křesťané jsme první, kdo by měl nabídnout pomoc. Jsme nástroje v Božích rukou, jsme vděční Bohu za jeho péči a spolu s ním sytíme hladové, jsme tu pro trpící a zoufalé jako byla Hana nebo jako jsme byli my sami než se nám narodil syn.
Amen.